

FAQ primair onderwijs:

- **Bevoegdheden:**

Wie zijn er allemaal bevoegd om het bewegingsonderwijs in het basisonderwijs te verzorgen?

Hiervoor kun je het pdf downloaden: bevoegdheden basisonderwijs in kaart.

Kort gezegd, zijn de volgende docenten bevoegd:

- Afgestudeerden van de ALO
- Afgestudeerden van de PABO voor 1 september 2001
- Afgestudeerden van de PABO na 1 september 2001 aangevuld met de leergang vakspecialist bewegingsonderwijs.
- Akte J

Tot 1989 was het mogelijk de akte van bekwaamheid tot het geven van lager onderwijs in de lichamelijke oefening te halen. Deze gaf, na succesvolle afronding, recht op onderwijsbevoegdheid. Het certificaat van deze nascholing wordt akte J genoemd.

Uit het bovenstaande tekst blijkt wie bevoegd is in het primair onderwijs en wie niet. Indien je bevoegd bent voor het geven van lessen bewegingsonderwijs ben je bevoegd voor alle onderdelen en wordt geen onderscheid gemaakt bij de inhoud van de lessen. Dus een bevoegd iemand mag lessen met spellessen geven, maar ook lessen met toestellen, met trampoline of buiten sporten.

De Wet Beroepen in het Onderwijs (BIO) is per augustus 2006 in werking getreden. De kern van de Wet BIO is 'goede leraren voor goed onderwijs'. Naast bevoegdheid gaat het om het nemen van verantwoordelijkheid om de bekwaamheid voor bewegingsonderwijs op peil te houden. Leerkrachten werken aan hun kwaliteit en scholen stimuleren en bieden hen hiervoor mogelijkheden.

- **Uren LO**

Bestaat er een wettelijk verplicht aantal uren voor het basisonderwijs?

Op 7-10-2014 heeft de Tweede Kamer drie moties aangenomen die vragen om een verscherpt inspectietoezicht op minimaal 2 uur bewegingsonderwijs in het PO, gegeven door 'vakleraren' (vakspecialisten vanuit de leergang van de PABO, PABO docenten afgestudeerd voor 1 september 2001 en docenten LO). Een vierde motie over een mogelijke wetswijziging bij uitblijven van voldoende resultaten, is aangehouden. Een vijfde motie die om duidelijkheid vroeg over een eerder door de staatssecretaris aangekondigde bekostigingssanctie als de scholen zich niet aan de afspraken zouden houden, werd verworpen. De KVLO vindt dat de Kamer hiermee een duidelijk en helder signaal heeft afgegeven en gaat er vanuit dat er voor de 400.000 kinderen die nu nog maar 1 uur gymles krijgen er binnenkort minimaal twee gymlessen op het rooster staan die gegeven worden door bevoegde en vakbekwame (vak)leerkrachten. De KVLO zal daar waar mogelijk scholen helpen en steunen dit zo spoedig mogelijk te realiseren, zodat *alle kinderen goed leren bewegen, voor nu en voor later!*

Aanvullend:

De inspectie gebruikt als indicator dat leerlingen van groep 1 en 2 dagelijks, leerlingen van groep 3 tot en met 8 uit het basisonderwijs tenminste twee keer per week drie kwartier en leerlingen uit het speciaal basisonderwijs drie keer drie kwartier les in de lichamelijke opvoeding krijgen. De tijd die, indien van toepassing, besteed wordt aan zwemonderwijs dient daarbij niet in mindering te worden gebracht te worden op de lestijd voor lichamelijke opvoeding.

Dezelfde richtlijn vinden we terug in artikel 38 van de Vereniging Nederlandse Gemeenten modelverordening op huisvesting in de vergoeding voor het gebruik van de gymzaal. De vergoeding

voor de 6 tot en met 12-jarigen is voor het basisonderwijs 1.5 uur en voor het speciaal basisonderwijs 2.25 uur klokuur per week. Als een school voor speciaal basisonderwijs niet beschikt over een speellokaal bedraagt de vergoeding voor het gebruik van de gymzaal 3.75 klokuur, wat overeenkomt met vijf lessen van 45 minuten. Basisscholen met vier groepen 1 en 2 hebben één speellokaal. Vanaf de veertiende groep of bij een stabiele vijfde groep jongste kinderen kan een tweede speellokaal aangevraagd worden, mits er geen gebruik kan worden gemaakt van een gymnastieklokaal of een ander speellokaal hemelsbreed binnen 300 meter van de school. Bovenstaande uit de modelverordening geeft aan wat gangbaar is en als realistisch wordt geacht. Normen zijn echter nooit bindend maar er moeten wel zeer zwaar wegende argumenten zijn als wordt afgeweken van de norm. Als van de normen wordt afgeweken kan de vraag worden gesteld op basis waarvan dit gebeurt. In de Tweede Kamer is nu wel een verscherpt inspectietoezicht toegezegd wat zal betekenen dat op deze norm wordt toegezien.

Uiteindelijk is het de bedoeling dat de kerndoelen worden gerealiseerd; dit kan worden verantwoord door een vakwerkplan voor bewegingsonderwijs waaruit blijkt hoeveel tijd moet worden geïnvesteerd in het halen van deze doelen. Vanuit de inhoud van het vak, het vakwerkplan als verantwoording voor de lessen- en jaarplanning, kan worden gesproken over benodigde lestijd. Het lijkt in de huidige samenleving (waarbij juist meer aandacht is voor bewegen, sport, een gezonde en actieve leefstijl, overgewicht, actieve tussen- en naschoolse opvang) een onlogische stap om de uren van het vak bewegingsonderwijs te verminderen.

- **Stagiaires PABO leergang vakspecialist:**

Ik volg momenteel de leergang vakspecialist, mag ik nu zelfstandig lesgeven?

Vanuit OC en W is het volgende stuk opgesteld en daarmee wordt aangegeven hoe het 'wettechnisch' zit. Toch moet je jezelf de vraag stellen of je ook bekwaam genoeg bent/ voelt om voor de groepen te staan met betrekking tot het bewegingsonderwijs. Ook hier is het van belang dat je naast bevoegd ook bekwaam bent om kwalitatief goed onderwijs te kunnen verzorgen.

Tijdelijk bevoegd tijdens leergang:

De bevoegde leraar basisonderwijs die de leergang volgt is tijdelijk, gedurende maximaal twee aaneengesloten schooljaren, bevoegd om bewegingsonderwijs te geven aan alle groepen. Dit betekent dat de bij een school benoemde/aangestelde leraar basisonderwijs vanaf de eerste dag dat hij de leergang bewegingsonderwijs volgt, dit onderwijs ook aan de groepen 3 tot en met 8 mag verzorgen.

- **Veiligheid en aansprakelijkheid:**

Zijn er middelen ter bevordering van de veiligheid bij bewegingsonderwijs?

Stichting Consument en Veiligheid heeft voor het primair onderwijs de map Veiligheidsmanagement op de basisschool. Hierbij is, in samenwerking met de KVLO, een aparte bijlage ontwikkeld met de naam 'Veiliger bewegingsonderwijs op de basisschool'. Deze bijlage bevat vragenlijsten op leerkracht-, directie- en bovenschools niveau om te kijken of al het mogelijke wordt gedaan om veilig bewegingsonderwijs te realiseren. Bij de vragenlijsten is ook informatie of verwijzingen naar bronnen toegevoegd. Deze lijsten zijn te downloaden van de site www.veiligheid.nl.

- **Groepsgrootte:**

Ik moet lesgeven aan klas van 36 leerlingen in de gymzaal, mag dat?

Wettelijk staat er niets vast over maximale groepsgrootte, wel hebben wij normen wat betreft groepsgrootte.

Hierin staat namelijk de bezettingsgraadklasse opgenomen waarin wordt aangegeven wat de minimaal aantal vierkante meters per persoon dient te zijn in een zaal.

De bezettingsgraadklasse luidt als volgt: 'Een gymzaal/sportzaal heeft een minimale bezettingsgraad van 10 m² vloeroppervlakte per persoon.

De bezettingsgraadklasse B4 voor sportruimten (min. 8 M2 per leerling) uit de bouwbesluiten van 2003 & 2010 is vervallen. Deze bezettingsgraad is in de literatuur al terug te vinden in 1964/65, gebaseerd op minimaal vloeroppervlak van 252 M2 voor 30 leerlingen + leerkracht. De veranderende lesorganisatievormen en de opdracht bewegingsintensieve lessen te geven in meerdere groepen vereisen een vloeroppervlak van minimaal 10M2 per leerling, overeenkomstig de KVLO norm voor vloeroppervlak voor een schoolgymzaal van 308 M2 o.b.v. klassen van 30 leerlingen).

Ook de onderstaande argumenten zijn uiteraard van belang:

- Voor de veiligheid van de leerlingen: vollere klassen levert een grotere kans op ongelukken op en daarmee ook een verhoogde kans op aansprakelijkheidsstelling. Deze verhoging van het risico op ongevallen, door de vaksectie te verplichten aan zulke grote groepen les te geven, is onverantwoord.
- Voor de docent lo is er een duidelijke toename van de fysieke belasting. Bij het lesgeven aan grote groepen is er meer lawaai, wordt er een groter beroep op ordehandhaving gedaan en wordt er een grotere fysieke inspanning gevraagd bij het hulpverlening. De werkdruk wordt dus enorm verhoogd.
- Voor het onderwijs betekent dit dat de beweegtijd van de leerlingen zal afnemen en er dus meer inactiviteit bij leerlingen zal zijn. De leerlingen bewegen minder en leren minder goed bewegen. Dit is precies wat men met lo onderwijs niet wil bereiken! Er ontstaan langere wachttijden. Er zijn minder keuzemogelijkheden voor onze leerlingen en het vakwerkplan dat zorgvuldig is samengesteld moet aangepast. Ook het behalen van de kerndoelen en eindtermen komt in het gedrang.

Het gaat erom dat je te allen tijde verantwoordelijk bent voor de veiligheid van de leerlingen. Het werken met te volle klassen geeft een hoog/hoger risico. Dit dien je bij je leidinggevende aan te geven en maak duidelijk dat je hier de verantwoordelijkheid niet voor wilt dragen. Zorg dat je dit ook op papier laat zetten, zodat er indien er een ongeval plaatsvindt, je niet persoonlijk aansprakelijk wordt gesteld.